

Ad me currendum est
in omni iudicio
(De Imitatione Christi,
Lib. III, Cap. 46)

P287776

ÎNDREPTAR

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

N. I. HERESCU:

MOȘTENITORII

„Gunoae, infame rămășițe, scurșori, murdării, drojdia societății, falși, jefuși, mincinoși, fasciști, cel mai infam dintre agenții fasciști, spioni, agenți ai Gestapo-ului, provocatori, sabotori, dușmani ai poporului, sclerași, sclerași fără conștiință, slugi ale capitalului, răufăcători, hoși, gangsteri, bandiți, super-bandiți, bandă de tâlhari, vânduți, trădători nevrednici, criminali, defecțiști mizerabili, canalii ordinare, asasini cu simbrile, traficanți cu sângele poporului, vampiri, câini turbați, mângâieri sângeroși, lanțaci sângeroși, fiare săngeroase, reptile târâtoare și vâscoase, reptile veninoase, monștri...”

Dar în fine, de unde înseamnă tot acest vocabular? Cine a folosit acest buchet de epitețe? Recolta este făcută din colecția ziarului „Pravda” și din proza juridică a dlui Vișinski, procuror al poporului.

Pe cine califică într-un asemenea chip ziarul „Pravda” și verbul înaripat al dlui Vișinski? Pe bancherii din Wall Street? Pe soldații care se bat în Coreea? Pe oamenii politici americani, englezi și francezi? Pe exilații de dincolo de oblonul de fier? Nicidcum. Calificativele pe care le-aș ascultat — și care nu constituiesc decât o modestă antologie — „Pravda” și dl Vișinski le aplică tuturor întemeietorilor partidului comunist rus, tovarășilor din prima clipă ai lui Lenin, oamenilor care au făcut revoluția din Octombrie 1917 și care, o bună bucată de timp, alături de Lenin și după Lenin, au condus Uniunea Sovietelor. Numele lor sunt bine cunoscute, se bucură de o triste, de o însângărată celebritate: Zinoviev, Kamenev, Rykov, Bukharin, Sokolnikov, Troțki, și toți ceilalți. Ei sunt cei pe care „Pravda” și dl Vișinski îi numește „gunoae, infame rămășițe, scurșori, murdării, drojdia societății...” — vă vom cruța și nu vom lua dela capăt tot pomelnicul epitetelor rân mîroslor.

În momentul când Stalin a plecat în Iad, și când lumea se întreabă cine sunt, ce vor face, ce soartă vor avea moștenitorii dictatorului roșu, nu strică să ne întoarcem la gândul înalt, într-un trecut destul de apropiat, la moștenitorii lui Lenin. Acest trecut, foarte mulți dintre noi nu-l cunosc din auzite; cu acest trecut, oamenii la jurul vârstei de 50 de ani au fost contemporani. Ce s'a întâmplat cu tovarășii lui Lenin, cu cei care, împreună cu Lenin, au fondat și au condus Uniunea Sovietică?

Întâiul comitet central al partidului comunist ales pe teritoriul rus, când a ieșit din clandestinitate, a fost constituit, în Aprilie 1917, din 9 membri. Trei dintre ei au murit de mult, de moarte, pe cât se pare, naturală: Lenin, Sverdlov și Volghin; cinci au fost executați ca trădători: Zinoviev, Kamenev, Milutin, Modow, Smilga; unul singur rămăsese în viață: Stalin.

Întâiul guvern comunist, înscăunat în Rusia, după răsturnarea lui Kerenski, la 7 Noiembrie 1917, sub președinția lui Lenin, avea pe Rykov comisar al poporului (adică ministru) la Interne; în timpul boalei lui Lenin și după moartea lui, Rykov a devenit președintele guvernului; în 1938 a fost condamnat la moarte ca trădător Comisar al poporului pentru Externe, în același prim guvern comunist, era Troțki; acuzat de trădare, el a trebuit să se exileze, și a sfârșit prin a fi asasinat de agenții lui Stalin, în Mexic, în 1940! Ministru al Agriculturii era Milutin: a fost executat ca trădător. Ministru al Justiției era Lomov: a fost executat ca trădător. Ministru al Poștelor era Avilov: a fost executat ca trădător. Ministru al Armatei era Antonov-Ovșenko: a fost executat ca trădător. Generalism era Krylenko: a fost executat ca trădător. Adjunctul său era Dybenko: a fost executat ca trădător. Toți membrii guvernului lui Lenin au fost suprimați în urma falimoaselor procese de înaltă trădare din 1938 și 1939. Unul singur nu trădase: era Stalin, care a lichidat pe toți ceilalți...

Al 8-lea congres al partidului comunist bolșevic rus s'a ținut în Rusia, în Martie 1919. La acest congres s'au citit patru rapoarte: autorii lor erau Lenin, Zinoviev, Bukharin și Sokolnikov. Cei trei din urmă au fost executați ca trădători. Același congres din Martie 1919 a ales un comitet central compus din 19 membri; 14 au fost lichidați pentru trădare! Ultimul supraviețuitor al acestui comitet central de trădători era Stalin. El singur nu trădase, fiindcă știuse să acționeze mai repede și mai bine...

Atunci, Stalin a intrat acolo unde era cu nerăbdare așteptat. În locul său, conducerea împărăției de coloare sângelui a luat-o un triumvirat, sau, cum se spune la Moscova, o troică: Malenkov, Beria, Molotov. Ce destin așteaptă pe treimea moștenitoare?

Mulți poate au uitat că la căma Uniunii Sovietice a mai existat o troică. După ce Lenin a fost lovit de boală, și după moartea lui, până la 1925, Rusia comunistă a fost condusă de triumviratul compus din Kamenev, Zinoviev și

continuarea în pag. 2

La țărmul Pontului Euxin

de
EMIL PANAITESCU

Roadele hârmicii și ale priceperii lui V. Pârvan pe băncile universității din București și în sala manuscriselor de la Biblioteca Academiei Române au fost cercetările începătoare, privitoare la istoria Moldovei, care i-au dat îndreptățirea de a fi trimis bursier, spre perfecționare, la universitățile din Germania.

Primele luni în Germania și le-a petrecut în micul, vestitul centru universitar Jena. În apropiere era Weimar. Atmosfera de contemplare aristocratică de la Weimar, cu liniștea și seninătatea panteistă a lui Goethe, cu optimismul lui Schiller, care a cântat „bucuria” (Götterfunken) de a vedea pe oameni îmbrățișați în numele ei, dar și cu amintirea mai proaspătă a cugătării tulburătoare a lui Fr. Nietzsche și cu reprezentările wagneriene zguduitoare, fără îndoială a avut o înrăurire răscolitoare asupra tânărului V. Pârvan.

În urmă și-a petrecut anii de studiu la Berlin. Ani de concentrare continuă asupra textelor și inscripțiilor. Ani hotărâtori pentru o lămurire și o precizare definitivă. Față de el însuși, față de rostul științific, ca și față de rostul social și cultural la care se va simți îndreptățit în dezvoltarea României. La Berlin pentru studii istorice se formase mintea limpede și îndrăzneță a lui Mihai Kogălniceanu și tot la Berlin s'a format istoricul-filosof A. D. Xenopol, care a dat cea dintâi istorie a Românilor sub o înfățișare modernă și rare a publicat în limba franceză cea mai interesantă filosofie a istoriei, scrisă de un Român.

Din Germania va plecă spre a cunoaște mai de-a-proape lumea anglo-saxonă, va cerceta, evident Parisul și va colinda Italia, de la Nord până la țărmurile de Sud ale Siciliei. Călătorii de studiu: spre a-și îmbogăți mintea, spre a-și înălța sufletul spre a-și bucura inima. Credințele, idealurile și metoda de lucru îi erau limpezite. Nu le va mai schimba. Influența lui D'Annunzio va fi trecătoare. Se va resimți uneori în paginile literare. Ispita pentru cuvintele sonore, pentru frasa suculă, forțată și obscură nu se va strecura în lucrările științifice. Forma solemnă, pretențioasă a fost o tentație de exteriorizare de scurtă durată.

Anii de entuziasm și de devotament, de iubire și de patimă pentru știință sunt anii cei mai frumoși ai tinereții, necunoscută pare a griilor pământești. În acești ani V. Pârvan, departe de țară, și-a sporit zi de zi o experiență științifică tot mai intensă: a adunat și cercetat un impresionant material epigrafic și arheologic, în bogatele biblioteci și în frumoasele muzee și institute universitare din marile capitale ale Europei. Calea îi era arătată de lumina metodelor magistrelor clasicismului, greco-roman. La sfârșitul studiilor va cunoaște la Breslau pe K. Cichorius, însă centrul vieții științifice îi va rămâne la Berlin, unde va fi ispitit de impunătoarea muncă mîgaloasă, cu rezultate pozitive a învățatului epigrafist O. Hirschfeld. În apropierea lui se va deprinde să mănuiască volumele din *Corpus Inscriptionum Latinarum* ca pe o carte de predilectă lectură. La Berlin enciclopedismul, claritatea organic încheată, viziunea permanent universală a istoricului Ed. Meyer îi va impune. Însă admirația o va dauri nelimitată personalității care domină nu numai prin știință și prin impecabila sa atitudine, ci și prin neîntrecutul talent. U. Willamowitz-Moellendorf. El era doar ascultat cu religiozitate, ca nici un altul, de studenții veniți din toate țările lumii în capitala Reichului de odinioară.

Preocuparea cu problemele generale de filosofie, sau cu probleme speciale de filosofie istoriei, urmărirea chestiunilor de drept roman sau de economie politică, de slavistică, de istorie medievală sau contemporană trebuiau să-i desăvârșească experiența și cultura istorică. Voia doar să ajungă la înțelegerea cercetărilor istorice într-un atît înțruncat studiile istorice ar fi putut să-i servească spre a ajunge la o pătrundere mai adevărată a tainelor vieții. Și-a mărturisit credința în ziua când a fost primit în Academia Română:

„Știința mea pe care am cercetat-o și am iubit-o cu patimă mi-a dat o concepție gravă, așa putea zice tragică, despre viață... m'am deprins a vedea doar două lucruri vrednice de stăruințe și de iubirea noastră: cultul pios al amintirii lăsate în resturi și ruine... Cultul entuziast al genului omenesc, continuu învins și continuu din nou biruit...”

continuare în pag. 3

Biserica mănăstirii Voroneț. Ctitorie a lui Ștefan cel Mare. 1488.

continuare în pag. 3

PSALMUL 36

Drei Frauen am Grabe
Elfenbein (um 1180), Schnütgen-Museum

ANTOANETA BODISCO:

Trecere

Obrazul subtil al jocului tortii
Și slăbul ochi înmărmurit al morții, —
Cleştarul aburit abia-ți ghicește.

Răcoarea umple trupul greu și 'nstrună
Prea iute sborul sângelui din vine...
Răgazul sub pleoape crește, crește...

Dar duhul urcă lesne și se-adună
În boarea răvătălită care vine,
Te strângi în mușchii tănări, în tulpina...

VASILE POSTEUCĂ:

Întâlnire

Tu m'ai primit precum o catedrală
Cu miile de candelabre și odoare,
În aur îmbrăcate și'n betală,
Ce-ăștepți ceasul sfânt de sărbătoare...

Din cornul sângelui sunând pe creste
Al adunat cântări de curtezană,
Ca să te bucare 'n orgii celeste
Și gândul să-ți ardă la icoană.

Deschisă larg... O, scumpă regărire
Cu miile de steaguri fluturând în vânturi
Stă ceru'treg, în mine să le-admire
Te cântec non de viață și iubire,
Din altă depărtare cu pământuri...

Cresc pe colina dragostei corate
Din dorul tău precum un nou eden,
Cu miile de orgii de aur în palate
Și miile de sori în floare calzen...

O, catedrală sfântă! Te pătrund,
Și te prețesc în lumină și în umbră,
De pe amvonul dorului, rotund
Mă urc pe cruce, sângerau de spini,
Și 'n umbra Te ruginesc mi-o ascund;
Am fost alături vracuri doi străini...

Sfântul Părinte a adresat în ziua de Paști un mesaj lumii creștine, în care spunea între altele:

„Orice vrea să trăiască împotriva lui Dumnezeu sau ignorând pe Dumnezeu este o scripă sterilă, chiar dacă este cunoscută prin lapte mare și prin tortă, și nici o amintire postumă nu o va mai putea reaminti; ea este destinată dincolo, la înviere, spre osândă. Dar orice vrea să trăiască în Dumnezeu este sâmbânța de lucruri înalte; este o sâmbânță veșnică pe care moartea nu o sânghează ci o sublinează, iar pe pământ ea este mesaj de viață nemuritoare... Voi prealungați preoții și mireni, care în regiuni vecine sau îndepărtate suferă pentru Cristos, fără ca să se contureze la orizont semnele unei adevărate schimbări, încredințați-vă în Acela care a știut odată deschide calea poporului pe care a voit să-l libereze”.

În timpul Paștilor, Părintele Dr. Gheorghe Cosma a vizitat câmpurile de refugiați din nord-estul Italiei și pe bolnavii din spitalele din Brescia. Părintele Mircea Călinici a celebrat Paștile împreună cu refugiații din câmpurile din jurul orașului Napoli, vizitând pe românii din Mercatello, Bagnoli și Anversa.

Nu te aprinde din pricina făcătorilor de rele
și nu învidia pe cel ce săvârșesc nedreptatea;

căci, precum ianul, așa vor pieri
și ca iarba verde se vor ofili.

Încrede-te în Domnul și fă binele
ca să locuiești pământul
și să fii la adăpost de tot răul.

Bucuria ta să fie în Domnul
și el îți va da ce-ți dorește inima.

Încredințează Domnului calea ta
speră întru-ansul și el va avea grijă.

El va face să răsară ca lumina, dreptatea ta;
dreptul tău, ca soarele-n amiază.

Odihnește-te în Domnul și întru-ansul speră.

Nu te aprinde asupra celui
ce-l surăde norocul în cale,
asupra omului ce uneliește răul.

Părăsește mânia și lasă furia;
nu te-aprinde, ca nu cumva să faci răul.

Căci făcătorii de rele vor fi nimiciți,
iară cel ce speră în Domnul
vor stăpâni pământul.

Încă puțin și cel fărădelege nu va mai fi;
de-l vei căuta nu-l vei mai afla.

Dar cei blânzi vor stăpâni pământul
și în adâncă pace se vor desfăta.

II

Cel fărădelege împotriva celui drept
plănuiește rele
și cu dinții săi împotriva lui scrășnește.

Domnul își râde de el,
căci vede sosindu-l ziua.

Necredincioșii își trag sabia din teacă
și arcu și-l întind,
ca pe cel sărman și sărac să-l doboare;
ca pe cel ce umblă în cărările dreptății
să-l ucidă.

Dar sabia lor va străpunge înseși inimile lor
și arcurile lor se vor frânge.

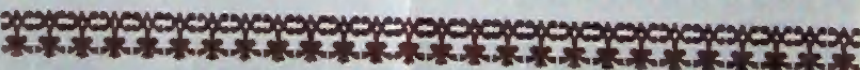
Mal mult folosește dreptului puștina cel-are,
decât mulțimea bogățiilor celor fărădelege.

Căci brațele celor fărădelege vor fi frânate,
dar pe cel drept îl sprijină Domnul.

Domnul are grijă de viața celor buni
și moștenirea lor în veci va sta.

Nu vor fi rușinați la vremea necazului
și în zilele foametei vor fi săturați.

Dar cel fărădelege vor pieri
și protivnicii Domnului
ca podoba livezilor vor putrezi
și precum fumul se vor risipi.

Prigoana religioasă în România

În după-amiaza zilei de 16 Aprilie, Monseniorul John C. Kirk, Președintele Misiunii Catolice Române pentru Europa, a ținut, la Foyer Unilas din Roma, o conferință despre persecuția Bisericii din România. La conferință a participat un număr de 150 de oameni, inclusiv Monseniorul Kirk, vorbind ca martor ocular al evenimentelor petrecute, a spus între altele:

„Din cauza teroarei ce domnește în România e imposibil de știut numărul exact al preoților și călugărilor care au găsit în închisori, dar lista lor e fără îndoielă lungă și crește pe zi ce trece. Profităm de această ocazie pentru a protesta public și cu toată tăria împotriva tendinței pe care o are o anumită presă, fie acum sau în trecut, aneori chiar și presa catolică, de a înșina că Biserica Catolică din România ar fi complicită în căderea victimă a Moscovei. Nimic nu e mai departe de adevăr! Noi am avut privilegiul de a cunoaște personal pe episcopii, preoții, călugării și mireni din România. I-am urmat cu admirație, cu rugăciunile și cu toată inima noastră, când au fost băgați în închisori pentru izbirea de Cristos și pentru a fi loali Vicarului Său pe pământ. Înainte de arestare, episcopii n-au încetat nicicând să predice, prin via grai sau prin scrisori pastorale, împotriva nelegiuirilor comuniste. Niciun pericol personal și nici o amenințare nu i-a clădit dela împlinirea datoriei. Nici o ispită de bucurie pământească, nici o frică de chinuri, nici o ticăloșie nici una fel de prigoană nu i-ar fi putut silii să se lăpăde de învișătorul lor. Nici unul din ei

Cel fărădelege la împrumut și nu plătește;
dar cel drept se îndură și dăruiește.

Cel binecuvântat de Dumnezeu
vor stăpâni pământul
și cei blestemați de el vor fi nimiciți.

Pașii omului sunt călăuziți de Domnul;
el încuviințează calea lui.

Chiar de s'ar potolci, nu rămâne în pământ,
căci Domnul mână lui o sprijină.

Fost-am copil și am îmbătrânit,
dar n'am văzut pe cel drept părăsit,
nici pe copiii lui cerșindu-și pâinea.

În tot timpul se milostivește și ajută
și pe urmașii lui și va binecuvânta.

IV

Fugi de rău și fă binele,
ca să rămâi, pururea.

Căci Domnul iubeste dreptatea
și pe sfinții lui-l părăsește.

Dar cel nedrept îi vor fi distruși;
neamul celor fără de lege va fi stărpit.

Iară dreptii vor stăpâni pământul
și vor locui pe el, pururea.

Gura dreptului rostește înțelepciune
și limba lui grăiește dreptate.

Legea Domnului său o poartă în inima sa
și pașii lui nu se clatină.

V

Cel fărădelege pânzește pe cel drept
și chibzuește să-l ucidă.

Dar Domnul nu-l va da în mâna lui
și când va fi judecat, nu va lăsa să fie osândit.

Pune-ți în Domnul încrederea ta
și calea lui urmează-o;

el te va înălța ca să stăpânești pământul
și stăpînirea celor fărădelege,
cu bucurie o vei vedea.

Am văzut cândva pe cel nelegiuit făcându-se
și ca cedru cel frunzos lăfându-se...

Dar când am venit lărași, iată nu era;
l-am căutat și nu l-am mai aflat...

Cată spre cel curat și privește spre cel drept,
căci moștenirea e partea bărbatului pașnic.

Dar păcătoșii vor fi, cu toții, nimiciți
și moștenirea lor va fi stărmătată.

Mântuirea dreptilor vine dela Domnul;
el este scăparea lor în nevoie.

Domnul îi ajută și-l liberează;
de nelegiuit și-l liberează și-l ocrotește;
căci la el cată adăpost.

(Traducere de Octavian Bârlea și George Racoveanu, după LIBER PSALMUM. Nova e textibus primigeniis interpretatio latina cum notis criticis et exegeticis. Roma 1945).

nu s'a închinat idolului comunist... La fel de curajoși au fost ceilalți Români, preoți, călugări și mireni. Și ei, cu toate greutățile, cu toată amenințarea de închisoare sau moarte, s'au ținut tari în credință, leali față de catedrala lui Petru, dând dovadă de spirit de sacrificiu, tărie de suflet și eroism sublim.

Ca pe vremea primelor persecuții sau împărății romani, preoții români, soldați valoroși ai lui Cristos, lucrazeau ziua ca simpli muncitori sau, după cum e cazul, stau în ascunzișuri și în păduri; iar la timp potrivit slujesc Uniții cu Domnul, umblând din sat în sat, ascultând spovedi, celebrând Sfânta Liturghie și împărțind Sfânta Împărtășanie credincioșilor care se adună pe ascuns, pentru a se închina lui Dumnezeu după chemarea propriei conștiințe.

Am putea să înșirăm nenumărate fapte de înaltă calitate, sacrificiu, tărie de suflet și perseverență a călugărilor români — călugări, călugărițe, frați laici — bărbați credincioși și femei ce și-au închinat viața Domnului, care suferă prigoană pentru Evanghelie, lipsiți, de îmbrăcăminte și foarte adesea de un loc unde să-și plescă capul, dar care se împacă cu soarta, din dragoste pentru Cristos, continuând cum pot să răspundă chemării de a sluji pe cel săraci... Această lucră-l-am putea spune de foarte numeroși credincioși care și-au unit soarta cu aceea a Bisericii și Țării... Aceasta este litania tristă a nelegiuirilor comuniste împotriva Bisericii catolice române.”

MOȘTENITORI

Stalin. Ce s'a întâmplat cu Stalin, se știe, dar să ne mai întoarcem o clipă cu gândul la moștenitorii lui Stalin, la Zinoviev și Kamenev.

Despre Zinoviev, în „Operele complete” ale lui Lenin, editate de partidul comunist în Rusia, se scrie (vol. XIV, p. 501):

„G. Zinoviev, născut în 1883 în gubernia Luga, a urmat cursuri la Universitatea din Moscova unde a organizat, în 1904, un grup bolșevic. După revoluția din 1905, s'a întors în Rusia și a avut o intensă activitate în organizarea partidului... A luat parte la congresul partidului central, la care a fost membru până azi. După congres, a continuat activitatea politică la Petrograd, unde a fost arestat în 1908. După evadare, a plecat în străinătate unde, în colaborare cu Lenin, a luat parte la conducerea Partidului... La începutul lui Aprilie 1917 s'a întors în Rusia... Acum a devenit membru al Comitetului executiv al Internației comuniste”.

Despre cariera revoluționară a lui Kamenev se pot citi următoarele informații, tot în „Operele complete” ale lui Lenin, Editura partidului bolșevic, 1921, vol. XIV, pag. 478:

„Născut în 1883, a fost arestat o primă dată în 1902... Lucraze la Moscova în organizația bolșevică și... atrage din nou atenția poliției țariste în 1904. Participă la al 3-lea congres al Partidului la Londra. Se consacră propagandei și agitației comuniste până la arestarea lui în 1908. La ieșirea din închisoare, se refugiază în străinătate și, cu Lenin și Zinoviev, conduce ziarul „Proletarul”. În 1913, comitetul central trimite pe Kamenev în Rusia ca să conducă fracțiunea parlamentară bolșevică și organul partidului, „Pravda”. Este încadată arestarea în Noembrie 1914, și deportat în Siberia. Este membru al comitetului central în 1917, după acest post până azi. Este ales președinte al Sovietelor de către ultimul congres.”

Ascultați acum și glasul lui Vișinski în procesul din 1936, la care era procuror și a porului (cităm după actele oficiale ale procesului, denumit „terorism-troțkist-zinoviev” și publicate de guvernul sovietic în același an): „Kamenev — tună din Vișinski — a arătat, cu sinceritate, tot cinismul acestor oameni lipsa lor de principii... Ipocrizie, trădare, cinism... Socotesc că Zinoviev și Zinoviev și a lui Kamenev este deplăcută... Cer ca acești câini turbaci să fie împușcați până la unu!”

Peste doi ani, la procesul din 1938, când a venit rândul să cadă capetele lui Rykov, Buharin și al altora altele capetenii bolșevici, procurorul repeta:

„Procesele slăbesc că aceste scurtoare neamului omenească urziseră, încă din primele zile ale revoluției din Octombrie, și împresă cu dușmanii poporului Trutski, Zinoviev și Kamenev, un complot împotriva lui Lenin, contra partidului, contra Statului sovietic... Toate aceste nelegiuiri au fost făcute, timp de douăzeci de ani, din ordinul serviciilor de spionaj burghez din străinătate... Acest felnic slugoi al fasciștilor ultaseră că era ajuns ca poporul sovietic să miște degetul mic, pentru ca nici urmă să nu mai rămână de el...”

Troica din 1923, troica din 1953... Zinoviev-Kamenev-Stalin, Malenkov-Beria-Molotov. Dintr-un ultimul trel, care sunt cei ce vor deveni în gura unui alt Vișinski și în articolele editoriale ale aceleiași „Pravda”, câinii turbaci scurtoare neamului omenească, dușmanii poporului, jalenici slugoi ai fasciștilor... Nimic bun nu așteaptă pe moștenitorii lui Stalin. Despre ei se poate spune orice, numai că sunt „moștenitorii veseli”, nuli... Prea răpădă acești moștenitori să-și împartă succesiunea, fără măcar să aștepte ca răposatul să se răcească bine... Nici chiar în familiile proletare, nu se deschide testamentul cu moștenirea masă!... Graba succesorilor prevestește că testamentele și procesele moștenitorilor lui Lenin se țin prin ungherele dela Kremlin...

Primul mazărit ar putea să fie din Vișinski însuși, care nu mai este decât reprezentant al U.N.O. Cât timp mai trebuie ca să se transforme în câine turbac? Dacă l-a mai rămas un șarpe de luciditate, din Vișinski trebuie să aibă ceva în fața ochilor spectrul lui Clementia, spășuratul dela Praga, cu care se plimba braț la braț în 1949, la New York, pe culoarele Națiunilor Unite...

N. I. HERESCU

MADRID. — În ziua de Duminică 22 Martie s'a celebrat în toată Spania, din inițiativa Acțiunii Catolice, „Ziua pentru Biserica prigoniată”. La Madrid Episcopul auxiliar al diecezei a celebrat o liturghie solemnă în biserica San Francisco el Grande, cu participarea unui număr public spaniol și a reprezentanților țării de dincolo de cortina de fier. România a fost reprezentată de Dl. Ministru Nicolae Dimitrescu și de un grup de Români. Vorbind cu acea ocazie Episcopul auxiliar al Madridului a scos în evidență suferințele și eroismul creștin al celor ce pătimește pentru Cristos, inspirându-se dintr-o scrisoare pe care P.S.S. Ioan Sucu o adresase credincioșilor la începutul prigoanei în România.

Tenorul român Paul Mazilu a dat la Madrid patru concerte de muzică clasică și muzică românească. În special recitalurile de muzică românească au fost foarte mult apreciate și aplaudate de publicul spaniol.

Slujba învierii s'a săvârșit la orele 12 noaptea, de către Pr. Alex. Mircea, în biserica La Salesas, pusă la dispoziția coloniei românești. A luat parte întreaga comunitate românească. După slujba, românii s'au adunat la Casa Misiunii Unite, pentru tradiționalul cinaș de ouă roșii.

La țărmlul Pontului Euxin

Simțea doar că omul devine nu adevărat om numai când știe să folosească trecutul pentru preamărirea vieții. Apropierea de ceea ce a fost odată mare și monumetal trebuia să-i întărească credința că ceea ce a fost frumos odată va putea iarăși să se realizeze de genul uman. Istoria doar este o creație a omului și omul însuși nu este decât o creație a istoriei. Ci V. Pârvan se va simți de la început preot în slujba adevărului și va purta cu dansul voința de a împărtăși tinerelor generații, în cuvântările și scrierile de caracter filosofic și literar, lumea de frumuseți și de gânduri pe care o stăpânea și de care era stăpânit. A pătruns în înțelegerea trecutului fiindcă doria să construiască pentru viitor. Știa doar dela Nietzsche că preoții de la Delfi, vestitori ai viitorului, au fost tot atât de profund cunoscători ai trecutului ca și ai prezentului.

Începe opera de istoric antic cu cercetarea analitică despre organizarea provinciei Dacia (1906). De la început în perspective limpezi de sistematizarea unui bogat material de inscripții și de texte.

După cercetarea, model de erudiție, și de clarificare a imensului material epigrafic asupra naționalității negustorilor din imperiul roman (1909), V. Pârvan se va apropia tot mai mult de cercetările arheologice și istorice ale României.

Va supune unei riguroase interpretări și cu o patimă încă neîntâlnită va valorifica un imens material. O documentare, în parte cunoscută dar nu de deplin folosită și un material nou, datorită descoperirilor rezultate din săpăturile nouă întreprinse de el pentru epoca romană, pentru epoca elenă și elenistică și pentru perioada proto- și preistorică.

Coordonarea, sistematizarea și clarificarea acestui imens material trebuia să fie introducerea la marea operă de construcție istorică, concepută cu îndrăzneala celor chemați, într-un spațiu și într-un timp cum nu fusese concepută până la el.

Metode arheologice, filologice și istorice, în interpretarea directă a izvoarelor literare și monumentale, erau întrebuințate cu siguranță spre a putea da o lumină cât mai completă a problemelor pe care le studia.

Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman (București 1911), este titlu simplu a fundamentalei lucrări în care V. Pârvan, întemeiat pe o documentare epigrafică și literară privitoare la istoria romanismului și creștinismului dintre marea Adriatică și marea Neagră, ajunge la înțelegerea și la înfățișarea nouă a unei probleme deseori discutată.

Fixarea datei creștinismului, ca credință generală, în Nordul Dunării după anul 350, rolul elementului urban, superior celui rural, caracterul latin și misionaric al creștinismului din regiunea Dunării inferioare sunt rezultatele cele mai importante din această operă.

De-acum neîncetat vor urma săpăturile arheologice, cercetările, studiile. În prima perioadă romanismul. Cetatea Tropaeum, Ulmetum Troesmis, Capidava, Noviodunum, Durostorum se vor bucura de monografiile speciale, sau vor fi cuprinse în alte cercetări, care să-i dea puțința de a da o schiță, un tablou a răspândirii romanismului la gurile Dunării — I Primordi della civiltà romana alle foci del Danubio, in Ausonia, X (1921).

În a doua perioadă V. Pârvan se va ocupa intens și pasionat cu cercetarea orașelor elenice ale Pontului Euxin: Tomis, Callatis, Histria. Dintre acestea, fără îndoială, Histria a putut fi valorificată ca cea mai prețioasă pentru elenismul de la țărmlul Pontului. A început explorarea la Histria în 1914 și n'a terminat-o până în anul morții (1927). Cercetările asupra elenismului l-au dus la acea scurtă dar admirabilă privire sintetică asupra elenismului în valea Dunării — La pénétration hellénique et hellénistique dans la vallée du Danube (1923).

Stabilirea și valorificarea Dunării ca mare arteră economică din secolul al VI a. C. și pătrunderea unui activ comerț elenic până în centrul Transilvaniei, până la cetățile dace, sunt rezultatele nouă și definitive ale acestui studiu.

După mai bine de un deceniu de cercetări, de săpături și de studii asupra romanismului și elenismului V. Pârvan se va apropia de lumea tragică și scitică. Însăși originea culturii noastre poate că nu află o înțelegere îndestulătoare fără lămurirea mai deplină a formelor de viață trace gete și scitice. Va încerca să explice că Argeșul și Buzeuul ar fi de origine dacică, ca și Dunărea, iar Siretul și Prutul ar avea o origine scito-dacică, în Considerații asupra unor nume Daco-Scitice (1923).

Ci cu o patimă sporită, necunoscută niciunui alt învățat român, V. Pârvan, în 1926, va dăruia lumii de cultură una dintre cele mai îndrăznețe, reconstrucții istorice, *Getica, O protoistorie a Daciei*. Cunoașterea organică a douăsprezece secole din istoria lumii antice, din perioada miceniană și cea romană a Daciei, de la primul contact cu civilizația villanoviană și până la sfârșirea regatului lui Decebal. Volumul de 850 pagini, cu hărți, planșe și figuri a impresionat: nu ar putea fi pusă alături decât cu opera fecundă a lui Minns, *Scythians and Greeks*, (Cambridge, 1913) sau cu opera lui M. Rostovtzeff, *Iranians and Greeks in South Russia* (Oxford, 1922). Între aceste două opere istorice de la începutul secolului, *Getica* lui V. Pârvan (1926), completează cea mai îndrăzneată încercare de reconstrucție pentru ținuturile carpatodanubiene. Altă dată, în *Dacoromania* de la Cluj, (vol. V, 1929) am înfățișat valoarea marelui opere în rezultatele esențiale și în metodele ei filologice, arheologice și istorice. În Martie 1926 V. Pârvan ține cinci lecțiuni la Cambridge. Sunt adunate și publicate în volumul *Dacia* (Cambridge, 1928) care cuprinde faptele și ideile fundamentale din *Getica*, cu un singur capitol nou, dar esențial, asupra *Romanismului* din centrul și răsăritul Europei. De la Cimmerici, Sciti și Geți până la Villanovienii, Celți, Greci și Romani, o lume întreagă de popoare dintre Adriatică, Dunărea, Carpați și marea Neagră, în aspectele vieții materiale și morale își află învățatul care s'o cunoască în toate rosturile ei istorice și arheologice și s'o reconstruiască, să-i dea lumină și viață.

Marea problemă care zguduie omenirea actuală: occidentul și orientul nu cutremura și nu tulbura mințile învățaților în anii când V. Pârvan scria *Getica* (1926).

Și totuși semnificativ este concluzia de vie actualitate în zilele noastre:

„Protoistoria Daciei e introducerea cea mai potrivită la istoria romanismului oriental. Așezată între lumea cimmerică scytho-greacă din E și cea italo-illyro-celtă din V, de mentalități și civilizații profund diferențiate, Dacia a ales încă de la 1000 a. Chr. lumea Apusului: rezultatul nu putea fi decât romanizarea Daciei” (*Getica*, p. 646).

Concluzia de rară pătrundere o repetă (la p. 724): „Civilizația celtică, așa de îndrăgita cu cea romană prin îndoita ei isvor de inspirație elenic și italic, e astfel o introducere a Romanismului, trăsătură de Geți efectiv, până în stratele cele mai adânci ale populației, încă cu două secole înainte de venirea primilor negustori romani în ținuturile illyro-thrace ale Dunării”.

Început în sec. IV a. C. prin Celți, intensificată din sec. II a. C. chiar de Romani, occidentalizarea Geților din Carpați nu putea duce decât la un singur rezultat: în momentul când Romanii luau definitiv la Dunărea rolul civilizator al Celților, supunându-i și pe aceștia din Gallia și până la gurile Dunării, formelor de viață romane, Dacia era perfect pregătită să devie și ea romană. Romanizarea Daciei se anunțase de altfel antropogeografic încă de la 1000 a. Chr., când cultura villanoviană îmbrățișa și întreg masivul carpatic. Celții au mijlocit însă apoi și elementele materiale ale culturii greco-italice. Iar Romanii au tras concluziile: atât etnografice cât și spirituale”.

Frumoasă, măreață viziune de istorie culturală, străbate secolele și luminează prezentul: lumea de la Carpați, Dunăre și Marea Neagră, din începuturile protoistorice, a fost o lume a occidentului.

Dincolo de capitalism și comunism

drepturile primordiale ale omului sau împiedecă accesul tuturor, fără deosebire, la bunurile necesare unei existențe vrednice de om, bunuri pe care Dumnezeu le-a lăsat pentru folosul tuturor, iar nu ca să fie monopolizate sau concentrate în mâna unei minorități, fie de Stat, fie private. Doctrina socială care se inspiră din această concepție e contrară oricărei exploatare a persoanei umane în vederea unor realizări materiale, în vederea afirmării puterii politice, în vederea sporirii producției industriale, în vederea câștigării unei supremații economice. Ea se împotrivesc deopotrivă dictaturii politice și despotismului economic. Ea condamnă orice fel de aservire a omului unor interese de ordin material sau politic. Pentru ea e indiferent dacă această aservire se face direct prin forța poliției sau indirect prin mânărea necinsită a capitalurilor, prin legi abuzive și nedrepte sau prin crearea de condiții sociale și economice imposibile. În concluzie, această concepție nu recunoaște alt Absolut decât pe Dumnezeu în care și primul personalității umane asupra tuturor superstructurilor sociale. O astfel de concepție depășește dilema dintre capitalism și comunism. Ea preconizează structuri sociale care să corespundă cât mai mult posibil demnității omului, exigențelor sale fundamentale și vocației sale suprapământesti; demnității, vocației și exigenței care sunt violate atât de capitalismul de Stat cât și de capitalismul burghez.

Natural că cererile politice ereditare ale idelilor laiciste care au dat naștere la capitalismul burghez și au provocat apariția fenomenului comunist, ca și toți acei al căror interese sunt legate de așezările politice actuale și de structurile sociale și economice burghezo-capitaliste, sunt impermeabile la orice sugestie și contrare oricărei inițiative care tinde să depășească pe teren practic dilema dintre capitalism și comunism în căutarea unor întocmiri sociale care să remedieze greșile și abuzurile acestor două sisteme, care să ducă, prin însăși structura lor, la o mai dreaptă repartitie a bunurilor materiale, la un mai mare respect și la o mai justă distribuție a celor ce muncesc; la o mai onestă folosire a capitalurilor, la o îngrădire a activității economice între limitele etice, la o subordonare a câștigului și a producției exigențelor și nevoilor umane, la o reafirmare a funcțiilor sociale a proprietății private.

Ne-a fost dat să întâlnim și într-o publicație românească din exil (vezi: *Orizonturi*, 1950, nr. 7-9, p. 45-50) o luare de poziție în acest sens, o critică a noilor curente de economie politică se inspiră din alte principii, pentru noi mult mai umane, decât cele ce stau la temelia economiei liberale. Critica era făcută tocmai în numele economiei libere și a legilor ei. Fără să coborâm la o analiză de ordin tehnic și fără a avea pretenția de a epuiza un subiect care nu intră într-o teorie în competența noastră, aflăm, înțelegem pe principiile stabilite mai înainte, că pentru noi nu există legi economice fixe, nu există un determinism economic care să funcționeze în mod mecanic și automat, care să apese asupra omului ca o

fatalitate, care, independent, împotriva și peste voința omului, să creeze situații de ordin social din care să nu se poată ieși. Pentru noi legile economice, ca și orice alte legi legate de libera autodeterminare a omului, au o valoare relativă. Ele pot fi, prin urmare, modificate, pot fi înlocuite cu altele, pot fi îmbunătățite. Ele trebuie modificate când condițiile de viață pe care le determină sunt incompatibile cu scopul societății și cu cerințele esențiale ale personalității umane. Așa zisele legi fixe ale economiei libere sunt, de multe ori, un paravan, o creație farisaică artificială, în dosul căreia se ascund cei care au tot interesul să mențină sau să determine situații din care ei singuri profită.

Pentru noi, în plus, asupra economiei libere apăsă grele plăcate: ea a îngăduit și îngăduie concentrarea unor imense bogății în mâna unei minorități, condamnând la o stare de miserie o imensă mulțime de ființe; ea a permis instaurarea acelei „oculte tiranii a banului” care mizează toate resorturile activității politice, a opiniei publice, a operațiilor financiare; ea permite celor bogăți să exercite o nemiloasă opresiune asupra celor lipsiți; ea a permis și permite capitalismului să mențină pe muncitori în condiții de muncă neomenească; ea legitimează uzul egoistic al bunurilor, folosirea arbitrară și capricioasă a capitalurilor, trecând peste orice considerent de solidaritate umană; ea consacră legea profitului peste orice preocupare de ordin moral... Economia liberală nu ține seamă de om. Această singură constatare ar ajunge pentru ea ca ea merite pe deplin condamnarea noastră. Căci pentru noi omul — fiecare om — cu nevoile lui, trebuie să stea deasupra lucrurilor, deasupra sistemelor. Toate în slujba lui, în folosul lui, iar nu el robul unor necesități artificiale.

ALEXANDRU MIRCEA

Din partea Domnului George V. Serdici, membru al comitetului central executiv al partidului național-țărănesc, primul a întâmplare privitoare la informațiunea, publicată în numărul nostru pe Martie, despre înființarea, la Stockholm, a organizației „Central och Öst Europeiska Klubben i Sverige”. Domnul G. Serdici afirmă:

„Acest „Club” este în realitate o încercare pe care o fac câțiva refugiați alături în Stockholm, sub inspirația legațiunii R.P.R. de aici, în scopul de-a crea disensiune și de-a submina organizația deja existentă, aceea a „Uniunii Refugiaților din Suedia” (Central och Öst Europeiska Unionen i Sverige)...”

„Clubul” pe care-l menționează informațiunea Dv. este format din câțiva nemulțumiți cunoscuți crypto-comuniști. Inițiatorul lui într-adevăr este Dl Miron Giuroiu, fost funcționar al legației R.P.R. din Stockholm până în August 1948 incl. „Președintele” acestui „club” dl. P. Kalnins, este fostul polițrușef al armatei letoniene (1940) sovietizată, iar Dl. J. Adamczyk, este un polonez fost membru al Partidului Țărănesc al Dnii St. Micolai, de unde a fost exclus...”

Domnul Miron Giuroiu pare a fi totuși „reprezentant al Comitetului Național Român și al Caromanului”. De partea cui este adevărul?

Erudit și gânditor, creiator și organizator, la Universitate, la Academia Română, la Școala Română din Roma, sau în adunările științifice internaționale, la Paris, la Cambridge, la Londra sau la Bruxelles, V. Pârvan, pretutindeni, purta credința în continuitatea și în solidaritatea a ceea ce mare și etern birue secolele, semnul în numele căruia vin pe lume inspirații și istoricii.

Din neîncetata stăruință spre desăvârșire, din prisosul inimii, Vasile Pârvan a revărsat lumină, a măturat credință. Spre a fi călăuză și pildă celor tineri: în a pătrunde tainele trecutului, în întărirea sufletelor, în construcția viitorului.

Am publicat altă dată articole despre V. Pârvan. În revista de la Cluj, *Societatea de mîne*, în *Dacoromania* și mi se pare și în alte periodice. Am publicat în limba italiană un studiu în *Ephemeris Dacoromana* (IV), care a fost din nou publicat, în 1930, tot în limba italiană, de către *Asociația Academică V. Pârvan* a foștilor membri ai Școlii Române din Roma.

A trecut mai mult de un sfert de secol de când V. Pârvan a închis ochii. Trăiesc la Roma. Aici am fost chemat și am ajuns întâia dată, în urma stăruințelor lui V. Pârvan, ca membru al Școlii Române din Roma, în prima serie. Directorul, V. Pârvan, secretarul, trăiau cu toții într-un mic apartament și un subsol. Nu băga seama V. Pârvan și nici noi, membrii Școlii, la multe lipsuri și greutăți. Simțiam doar că altele erau răspunderile noastre.

În zilele exilului chinuitor gândul mi este ținut numai la țara pe care n'o mai văd. Corabia României de mai bine de un sfert de secol a căzut pradă valurilor și vânturilor. Uneori este izbită de stânci amenințătoare, sfărâmate. Alteori, ca în zilele de acum, valurile ar voi s'o înghită. Gândul mă cutremură. Văd România până la marea cea mare și până la Nistru, în zilele de credință, în zilele de energie, de creație și de conștiință românească.

Văd pe Vasile Pârvan, cu puterea lui neînvinsă de a creia, de a organiza pentru România, în numele României.

Trăiesc în lumea de odinioară și mă simt dator să povestesc. Bat vânturi haine de înaltă valuri păgâne. Puterile demonismului, însetate de crimă și de sânge, par săpâne pe pământul României.

Ci va veni ziua când demonii vor fi înlănțuiți. Vor fi aruncați în prăpastia fără fund a întinerului.

Dumnezeul eternității și libertății va lumina iarăși cerul și va bucura câmpiile României. Oamenii își vor îndrepta liberi privirile spre cer, vor face liberi crucea creștină, se vor închina altarelor. Vor simți din nou chemarea pentru munca creatoare, pentru energia binefăcătoare, pentru minunea eternității.

Vânturile se vor potoli, valurile se vor liniști. Oamenii din țara mea vor voi să știe cum au fost, altă dată, Românii. Cum s'au format, cum au trăit, cum au crezut. Cum au știut să desprindă trecătorul de etern, cum au înțeles să fie închinători la altarul credinței eterne, cum au știut să dăruiască puterile lor culturii românești.

Au fost și în România închinători adevărați, în numele eternității, în numele culturii.

Pe altarele credinței și ale culturii va putea fi înălțată din nou România.

EM. PANAJESCU

